

فهرست

اسناد دوره صفوی

در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

○ محمد تقی شیره‌جینی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

وزیر خراسان می‌باشد. روی اول سند نوزده سطر بوده و تاریخ ۱۰۸۳ ه. ق. را دارد. روی دیگر سند که مربوط به سال ۱۰۸۸ ه. ق. است با خط متفاوت در سی و نه سطر نوشته شده است. در روی دوم سند سطر اول آمده است: «چون به تاریخ محرم الحرام ۱۰۸۳ قلمی و مبایعه مذکوره تا حال [۱۰۸۸] از وقوع صیغه و شرایط آن تحقق شرعی نیافرته بود». در ادامه فصلن توضیح مأمور در سطر سی و پنج می‌نویسد: «عالی حضرت بایع به اخذ تمام ثمن و کل اجاره و مال المصالحتین که مجموع مبلغ یک صد و نه تuman عراقی است قائل و معترف گردید و مبيع را تخلیه و به تصرف عالیجاه مشتری واگذاشت و صیغ شرعیه اجاره و مبایعه و مصالحتین به عربی و فارسی گفته شد» و در سطر آخر نوشته شده است «و این چند کلمه حسب السند قلمی شد که در وقت حاجت حجت باشد».

سند دوم رقم انتساب میرزا محمد تقی به کلانتری بزد و نواحی اطراف آن در سال ۱۱۲۴ ه. ق. است و به آن طفرای «حکم جهان مطاع شد» کشیده شده است. این سند در پانزده سطر نوشته شده و بالای سند سجع مهر شاه سلطان حسین با عنوان «بسم الله الرحمن الرحيم كمترین كلب أمير المؤمنين سلطان حسین ۱۱۲۴» به شکل کلابی سجع شده است.

حوالمالک

الحمد لله ذي العز والبهاء المنزه ملکه عن وصمة والزوال والنقاء لك الملك توثقى الملك مِنْ تشاء وتزعَّلُ الملك مِنْ تشاء وصلة والسلام على سيدنا و خير الانبياء والهماء الاذكيا صلاة باقية مادامك الارض والسماء وبعد عرضاً مفاد هو الرقيمة الصحيحة على تم اقرالحضرت البایع الموجر المصالح المشار عليه

چون اوقاف، ترتیب محاسبات، نحوه پرداخت مواجب و دریافت مالیات و غیره می‌باشد.

طبقه‌بندی اسناد صفوی:

این مجموعه براساس موضوع طبقه‌بندی شده است. بدین طریق که برای هر یک از عنوانیں کلی چون: موقوفات، مالکیت و زمین، انتصابات و امور حقوقی، کدی پنج رفعی اختصاص داده شده است. هر عنوان کلی نیز در ذیل خود بر مبنای موضوع و مکان تقسیم‌بندی شده است. در جلو هر یک از اسناد شماره کارت، شماره آلبوم و شماره تنظیم ذکر شده است که پژوهشگر با استفاده از موضوع و کد اختصاص داده شده، فهرست اسناد را می‌بیند و از طریق شماره تنظیم و شماره آلبوم و شماره کارت، درخواست استفاده از اسناد را ارائه می‌دهد. این نوع از طبقه‌بندی به شیوه سنتی و دستی مرسوم است و برای تسهیل امر دستیابی به اطلاعات اسناد اخیراً مجموعه فوق به صورت مشابه نیز در آمده است که از طرق مختلف چون مکان، تاریخ، شخصیت دوره زمانی (صفوی)، اسناد مالکیت، اوقاف و موقوفات، مالیات، حقوق و مستمری و کلید واژه‌های دیگر قابل بازیابی است. در این شیوه پژوهشگر فقط متنکی به تاریخ و موضوع نیست بلکه از طریق هر یک از عنوانیں فوق یا ترکیب آنها به اطلاعات جزئی مورد نظر دسترسی پیدا می‌کند.

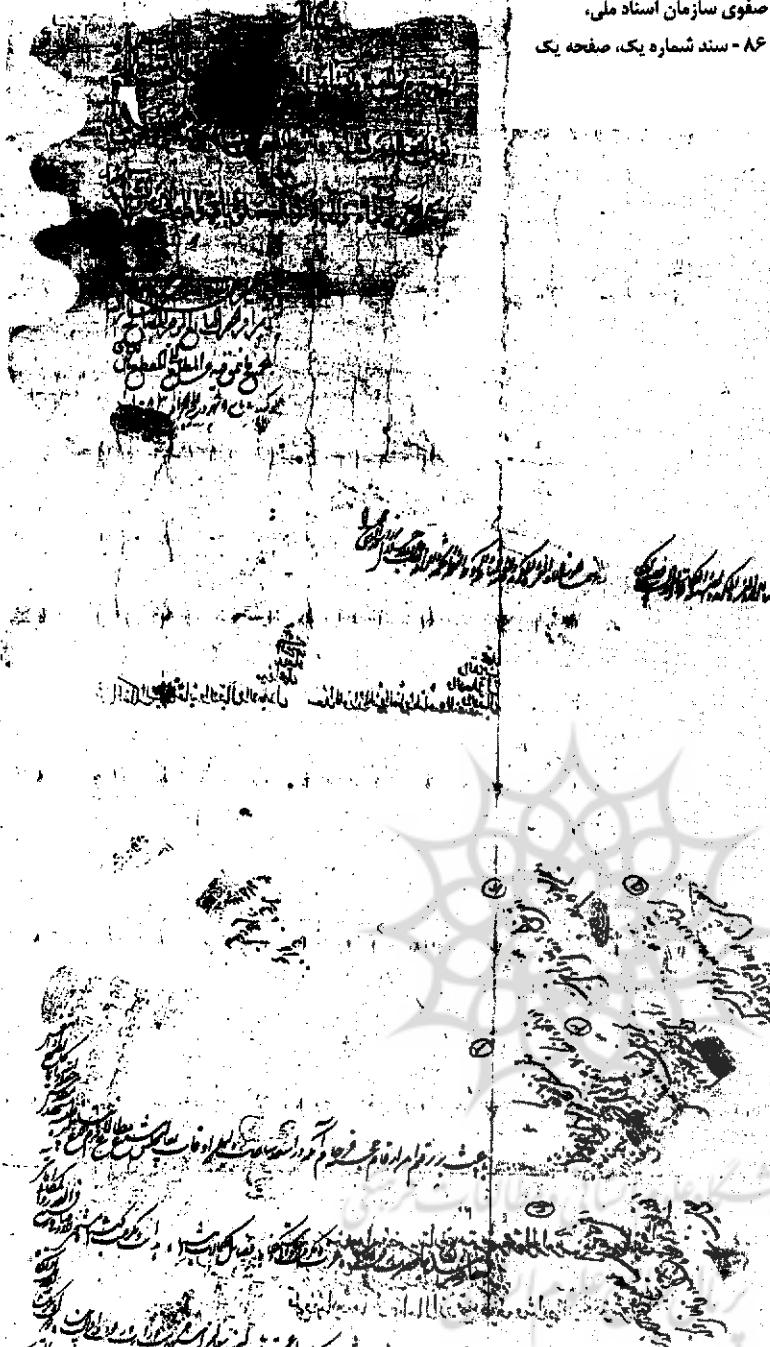
در ذیل این سطور برای آشنایی علاقه‌مندان به اسناد این دوره قبل از ذکر فهرست‌ها دو نمونه از اسناد دوره‌ی صفوی ارائه می‌گردد: سند اول مربوط به سال ۱۰۸۸ ه. ق. است. این سند در روی یک برگ به اندازه 99×54 سانتی‌متر نوشته شده است و قبله فروش و نیز مصالحه املاک میرزا محمد بدیع رضوی به میرزا سعدالدین محمد،

از جمله اسناد موجود در آرشیو سازمان اسناد ملی ایران، مجموعه اسناد مربوط به دوره صفوی است، این اسناد از اولین مجموعه‌های است که پس از تأسیس سازمان اسناد ملی ایران جمع‌آوری شده است. مجموعه اسنادی که پس از تصویب قانون آن در سال ۱۳۴۹ ش. فعالیت خود را شروع کرد، به گفته رئیس وقت سازمان، جمع‌آوری اسناد از دست افراد و نجات اسنادی که امکان خروج آنها از کشور می‌رفت و نیز تماش با خانواده‌ها برای جمع‌آوری اسناد در سازمان تازه تأسیس در اولویت قرار گرفته، زیرا که سازمان به عنوان متولی شناسایی، ارزشیابی و انتقال مجموعه‌های اسنادی دارای ارزش از دستگاههای دولتی به آرشیو بود، اگر با تأخیری صد ساله آغاز به کار کرده بود با اندکی تأخیر بیشتر نیز مواجه می‌شد مشکلی پیش نمی‌آمد. پیرو اتخاذ چنین سیاستی بود که مجموعه ارزشمند اسناد دوره صفوی که تا آن تاریخ محدوده زمانی سال‌های ۹۱۸ الی ۱۱۴۸ ه. ق. را دربرداشت در سال ۱۳۵۳ ش. خریداری و به سازمان منتقل شد.

متاسفانه جستجوی ما از لایه‌لای سوابق موجود برای پیدا کردن افراد فروشنده به جایی نرسید، اما صورتجلسات نشان می‌دهد که عمله اسناد مربوط به دوره صفوی که فهرست آنها در ذیل این سطور خواهد آمد از طریق خریداری به آرشیو ملی منتقل شده است. بخشی دیگر نیز از طریق اهداء افراد و خانواده‌ها و تعدادی نیز از بیوتات سلطنتی کاخ گلستان به سازمان منتقل شده است. موضوعاتی که در مجموعه اسناد صفوی دیده می‌شود: انواع اصطلاحات اداری، دیوانی، سیاسی، اجتماعی و مالی، ترتیب ثبت و خبیط مکانیات اداری، احکام و دستورات، ثبت و ضبط انواع اسناد ملکی و نوع قباله‌نویسی، مسائل گوناگون اجتماعی

لجمیع مانمقد فیه عن المطلع الی المقطع بین یدی
و کتبه فی تاسع ۸ شهر ذی الحجۃ الحرام ۱۰۸۳
والعزہ المکرمۃ و الفضیلۃ و الکمالات و الاقبال
فضلعلی بیگ شمساً للوزراء والعزہ و المکرمۃ و
الفاخامة و المناعة و الشوکة و العظامۃ و الحشمۃ و
الرافۃ و الاقبال و الاجلال میرزا عسکر الدین محمد
[۱] باعث بر ترقیم این ارقام خجسته فرجام آن
که در اسعد ساعات و اینم اوقات تعالی مجلس
شرع مطاع لازم الا تباع بلده طبیبه مشهد مقدس
جلمه الله دائمًا كالصیح اذا تنفس [۲] حاضر شد عالی
حضرت رفت و معالی پناه عزت و مکرمت اعوالی
دستگاه فضائل و کمالات انتباه هدایت و مکرمۃ
اکتناه مستغنى الاوصافی رفع القدر و المکانی امامی
[۳] و بفروخت به مبایعه لازمه جاذمه نافذه معتبره
شرعيه به وكلاه ذوى الفزع و الاعتلاء عالي حضرت
معالی دلت و مکرمت ارادت دستگاه [۴] فخامت و
مناعت و شوکت اکتناه عظمت و حشمت و رافت
انتباه عاليجاه زيدة الوزراء العظام الكرام ذوى
الاحترام المستغنى ذاته العالى عن الاوصاف فى
الالقاب سموالقدر [۵] و المکانی وزير جلیل القدر
عظمی الشان کل خراسان همگی و قاطنه یک صد و
سی و هفت سهم از جمله دویست و پنجاه و شش
سهم از کل منازل و بیوتات معینه و معلومه واقعه
در دهنه کوجه محمد على نایبی [۶] مشهوره به
منازل مرحمت و غفران پناه و رضوان جایگاه خلف
بیکا که مشتمل است بر دیوانخانه و حرم سرای
متعدد و بیوتات و کارخانجات و جلوخان و فضای
وسيعه متعلقه به منازل و جلوخان [۷] و اراضی
جنوب جلوخان و حمام کوچک واقعه در پایین
مهماخانه و حرم سرا که لغاية شهرتها و نهاية
معرفتها و تفرد اسمها فى محلها مستغنى از حد و
وصف است. با کل توابع شرعیه و الواقع على حده
[۸] از ممار و مداخل و مضائق و منسوبات و
متقلقات و منضمات و غيرذلك سطر او لم یسطر
سوای حمام بزرگ و کاروانسرای متصله و دکاکین
در جلوخان و منسوبات و متقلقات و ملحقات آن [۹]
به ثمن معین معلوم القدر و الوصف و هو مبلغ یک
صد تومان عراقي و فصی نصفه تاکیدا له و توضیح
له پنجاه تومان موصوف که ثمن مثل مساوی
قیمت وقت مبیع مزبور بود [۱۰] يوم المبيع به تقویم
مقومان این ذوى البصیرت و ارباب خبرت مبایعه
صحیحه شرعیه و موافق تصریحه ملیه مشتمل بر
جميع شرایط صحت و ارکان و خالیه از قیود نواقص
و بطلان قبض و اقباض [۱۱] و تسليم و تسلیم
ثمن و منهن واقع شد و این عقد مبایعه مسفووه
مسیوو است به عقد اجاره لازمه شرعیه وارد
بین المبایعین واقعه بر تمامی مبیع و ملحقات آن.
لهذا تحریر این صحیفه شرعیه [۱۲] لغاية مدت
نودسال شمسی کامل و مال الاجاره مبلغ یک

استاد صفوي سازمان استاد ملی،
خرانه ۸۰ - سند شماره یک، صفحه یک

[۱۶] وجه مصالحتین و بدل الاجاره که مجموع
مبلغ یک صد و نه تومان عراقي فصی است به
معرفة وكلاه مشتری موصی اليه نمود و صیغ
شرعیه بالعریبه و الفارسیه کما هوالمقرر [۱۷]
فى الشریعه الشریفه المقدس جریان یافت و ضامن
درک شرعی شد عند خروجه مستحقاً کلاه او بعضًا
عیناً او منفعة و این چند کلمه حسب سند به اعتراف
[۱۸] عالي حضرت یاع معزی اليه قلمی شد که
عنالجاجت حجت شرعی بوده باشد و کان دلک فی
تاریخ ۲۰ شهر محرم الحرام من شهرور سنہ ثلث و
ثمانین و الف ۱۰۸۳ [۱۹] من الهجرة النبویه
المصطفویه المحمدیه الاحمدیه صلوات اللہ و سلامه
عليه و عليهم اجمعین و سلم تسليماً کثیراً ابداً.

ایام دولته و اقباله و اجلاله الى يوم العیزان همگی و تمامی [۱۷] یک صد و سی و هفت سهم از جمله‌ای] دویست و پنجاه و شش سهم از کل منازل و بیوتات معینه [۱۸] معلوم واقعه در مشهد مقدس در دهنۀ‌ای کوچه محمدعلی نایبی شهره که مشهور است به منزل [۱۹] غفران پناه خلف بیکا و مشتمل است بر دیوان خانه و حرم سرا متعدد و بیوتات و کارخانجات [۲۰] و جلوخان و فضاء وسیعه متعلق به منازل و جلوخان و اراضی جنب جلوخان [۲۱] و حمام کوچک واقع در مابین مهمانخانه و حرم سرا که لغایه شهره مستقی از حد است [۲۲] باکل توابع شرعیه و لواحق ملیه از کافه منضادات و عامة منسوبات و کل متعلقات [۲۳] و مضافت و اخشاب و احجار و مدار و مداخل و غیرذلك ذکر اولم یذکر عن آن چه [۲۴] شرعاً و عرفاً و عادة تعلق به مبيع ذکور داشته باشد بقدر الحصنه سوای حمام بزرگ [۲۵] و کاروانسرای متصله و دکاکین در جلوخان به ثمن معین مبلغ یک صد تومان عراقی [۲۶] نصفه پنجاه تومان موصوف که ثمن مثل و قیمت وقت سهام مبيعه بود یوم البیع به تقویم [۲۷] مقومان امین ذوی البصیرت و ارباب خیرت مبایعه صحیحه شرعیه مشتمل بر جمیع شرایط صحت [۲۸] عقد از وقوع صیغه و غیرذلك تحقق شرعی یافت و عقد مبایعه ذکور مسبوق است به عقد اجراء [۲۹] لازمه شرعیه وارد بین المتبعین واقعه بر تمام سهام ذکوره و ملحقات آن از تاریخ تحریر [۳۰] این صحیحه شرعیه لغایت مدت نود سال شمسی کامل و مال الاجاره در مدت ذکوره مبلغ یک تومان تبریزی [۳۱] بود بعد ذلك عالی حضرت بایع مومنیه وکالت دعوی غنی فاحش و افحش و مراتب علیه و مدرج [۳۲] متعالیه آن را با وکلای عالیجاه مشتری مشارالیه به مبلغ پنج تومان عراقی مصالحة شرعیه نمود [۳۳] و غب ذلك دعوی غنی مصالحة اولی را عالی حضرت بایع مومنیه وکالت با مشتری مشارالیه دانسته [۳۴] به مبلغ سه تومان عراقی مصالحة دیگر نمود و مقدمات ذکوره از اجراء و مبایعه و مصالحة که بایع به آن اقدام نموده [۳۵] به موجبی است که در ضمن قلمی شده و عالی حضرت بایع به اخذ تمام ثمن و کل اجراء و مال المصالحتین که [۳۶] مجموعه مبلغ یک صد و ته تومان عراقی است قائل و معتبر گردید و مبيع را تخلیه و به تصرف [۳۷] عالیجاه مشتری مشارالیه و اکذشت و صیغ شرعیه و اجراء و مبایعه و مصالحتین به عربی و فارسی [۳۸] گفته شد و ضمان الدرك الشرعی على من کان عليه شرعاً کلاً او بعضاً عیناً او منفعة [۳۹] و این چند کلمه حسب السند قلمی شد که در وقت حاجت حجت باشد. به تاریخ ۲۰ شهر ربیع الاول سنه ۱۰۸۸ [هـ. ق].

[من] سند شماره ۲

حکم جهان مطاع شد [۱] آن که چون پیوسته

[رو] دیگر سند شماره [۱] به مبلغ سه تومان عالیجاهی غنی الاقبائی میرزا قلمی گردیده مستفاده می شد که وکلاء عالی حضرت منبع مرتبت [۸] معزی اليه در باب فروختن یک صد و سی و هفت سهم از جمله دویست و پنجاه و شش سهم [۹] وکیلند که هر نوع صلاح و صرفه دانند بر نقد یا معاوضه یا به وعده بفروشند [۱۰] لهذا در این تاریخ عالی حضرت مقدس طینت والا رتبت سیادت نیابت بنایه [۱۱] مشارالیه وکالت بعد از رعایت صرفه و غبطة موکل مشارالیه خود بفروخت به [۱۲] بیع لازم حازم معترض صحیح شرعی به وکلاء اجلاء عالی حضرت سامی رتبت رفع منزلت وزارت [۱۳] و حشمت و عظمت و اقبال پناه شهامت و مناعت و نصوت و خصمه [۱۴] فطرت و فطانت و کمالات انتباہ اجلال دستگاه [۱۵] دستوری خجسته ذات فرنخه صفات عالیجاه [۱۶] دستوری دستور اعظم الوزاری مستقی الاقبائی وزیر جلیل القدر عظیم الشاعن [۱۷] خراسان ادام الله تعالی

[۱] چون سند مبایعه ضمن به تاریخ بیست شهر محرم الحرام سنه ثلث و ثمانین و الف ۱۰۸۳ [۲] قلمی و مبایعه ذکوره تا حال از وقوع صیغه و شرایط آن تحقق شرعی نیافته بود [۳] و در ثانی الحال از مضماین وکالتمناجه معترض به تاریخ بیست و پنجم شهر جمادی [۴] الاول سنه ۱۰۸۴ که به اسم ملازمان رفع الشان بلند مکان عالی حضرت والا رتبت متعالی منزلت [۵] مقنیس طینت قنسی طوبیت سیادت و نقبات و اقبال پناه نجابت و هدایت و اجلال دستگاه [۶] خلاصه السادات العظام و زبدة

به یمن عنایت ایزد منان فرمانروایی دارالعباده جهان مختص ذات اقدس و وجود مقدس نوب کامیاب همایون ماست [۲] مانیز در ازای این عطیه بیرون از احصی بر ذمت همت جهان پیما لازم فرموده ایم که جمعی از نجیبا عقیدت کیش که ابا عنجد به خلوص عبودیت بیش از پیش [۳] بر پیر و جوان سبقت گزین و در کسب کمالات صوری و معنوی بی قرین و مورد تحسین و آفرین باشد روز به روز بهره یاب اصطناعات خاقانی فرماییم شاهد [۴] حسابی این مقال چهره گشای حال عقیدت اشتمال شرافت و نجابت و رفت معاوی پناه شهریاری شمساً للشراffe و التجلیة و الرفعه و المعالی میرزا محمد تقی نواوه مرحوم [۵] میرزا ابوالعالی کلانتر سابق دارالسلطنه اصفهان است. لهنا ذره از آفتاب عنایت شاهنشاهی شامل حال مشارالیه فرموده از ابتداء شش ماهه لوی نئل [۶] خدمت کلانتری دارالعباده بیزد و بلوکات و توابع و نواحی آن را به دستوری که در وجه کلانتر سابق مقرر بوده به نجابت معاوی پناه مشارالیه مفوض و مرجوع و مواجب و [۷] رسوم و آن چه به هر جهت در ازای امر مذکور در وجه کلانتر سابق مقرر بوده به دستور در وجه شرافت و نجابت پناه مومی الیه مکرمت فرمودیم که چنان چه باید و شاید به امر مذکور و لوازم [۸] آن قیام و اقام نموده نگذارد که از آفبا بر ضعفا ستم و زیادتی و تعدی واقع شود و توجیهات و تحقیقات را از قرار حقانیت منظور داشته نوعی نمایند [۹] که شمشیر یکی و حیف و میلی در میان رعایا و ارباب واقع نشود. وزیر دارالعباده مذکور و نایب او و اعیان و اهالی و ارباب و اعلی و جمهور سکنه و متوطنین دارالعباده [۱۰] مذبور شرافت و نجابت پناه مشارالیه را کلانتر بالاستقال و الانفراد آنجا دانسته دست تکلف او را در امور کلانتری و در تعیین استادان و ریش سفیدان اصناف و محرفه [۱۱] و کیلان و رؤسا و کدخدايان قراء بلوکات و توابع و نواحی قوی و مطلق دانند و از سخن و صلاح حسای او که در باب ضبط و ربط معاملات و تکثیر زراعات و ارزانی [۱۲] و فراوانی و اجناس و ترفیه حال رعایا گوید تجاوز نکنند. استادان و کدخدايان و ریش سفیدان مذبور خود را به عزل او معزول و به نصب او منصوب دانسته [۱۳] دیناری در جزو در میان رعایا و برايا به توجیه و تخصیص در نیاورده از احدی بازیافت ننمایند و امر مذکور و لوازم خدمت مذبور را مخصوص شرافت و نجابت پناه [۱۴] مشارالیه شناسند و دیگری را در امر مذکور با او شریک و سهیم ندانند و بدون نوشته و اطلاع و مهر او یک دینار و یک من بار توجیه و تخصیص ننمایند. مستوفیان عظام گرام [۱۵] دیوان اعلی ارقام این عطیه را در دفاتر خلود ثبت نموده از شایعه تغیر و تبدیل مصون و محروس شناسند.

ذی قعده الحرام سنه ۱۱۲۴ [هـ. ق]

[حوالی روی دوم سند شماره یک]:
۱- بسم الله الرحمن الرحيم، الله تعالى، به موجبي
که نوشته شد و قبولیت العبد الاقل کل خلف و ابن
شاهوری بیگ تو شمال باشی عفی عنهم.
۲- هو عالی حضرت اخوی افضلعلی بیگ به
مضمون مسطور بین در حضور بنده درگاه اقرار نمود
و بنده درگاه را در خانه های مذکور حقی نیست.
۳- هو کمترین خلق الله را در خانه های مذکور
حقی نیست و مضمون مسطور شاهدم.
۴- هو اقل خلق الله را در خانه های مذکور حقی
نیست و به مضمون مسطور شاهدم.
۵- هو کمترین عباد را در خانه های مذکور حقی
نیست و به مضمون مسطور شاهدم. حرره
محمدحسین این شاهوری بیگ تو شمال باشی
سابق.
۶- هو اخوی افضلعلی بیگ به مضمون بین در
حضور بنده درگاه اقرار نمود و بنده درگاه را در
خانه های مذکور حقی نیست.

بدیع بن ابوطالب الرضوی.	
عنوانین طبقه بندی اسناد [سفرصل‌ها]	
۱۱۰۰ - موقوفات	
۱۲۰۰ - مالکیت و زمین	
۱۳۰۰ - انتسابات، امور حقوقی و سایر امور مملکتی	
فهرست اسناد موقوفات	
۱۱۰۱ - موقوفات اصفهان	
۱۱۰۲ - موقوفات شیراز	
۱۱۰۳ - موقوفات گلپایگان	
۱۱۰۴ - موقوفات مشهد	
فهرست اسناد مالکیت و زمین	
۱۲۰۱ - مالکیت و زمین در اصفهان	
۱۲۰۲ - مالکیت و زمین در فارس	
۱۲۰۳ - مالکیت و زمین در خراسان	
۱۲۰۴ - مالکیت و زمین در آذربایجان	
۱۲۰۵ - مالکیت و زمین در مازندران	
۱۲۰۶ - مالکیت و زمین در سایر مناطق ایران	
فهرست اسناد انتسابات، امور حقوقی و سایر امور مملکتی	
۱۳۰۱ - انتسابات	
۱۳۰۲ - مالیات	
۱۳۰۳ - حقوق و مواجب	
۱۳۰۴ - فرمان‌هایی جهت اعمال التفات و امنیت نسبت به افراد.	
۱۳۰۵ - سواد فرمانی که شاه طهماسب ثانی بعد از کشتن فتحعلی خان قاجار صادر کرده است.	

چکیده اسناد:

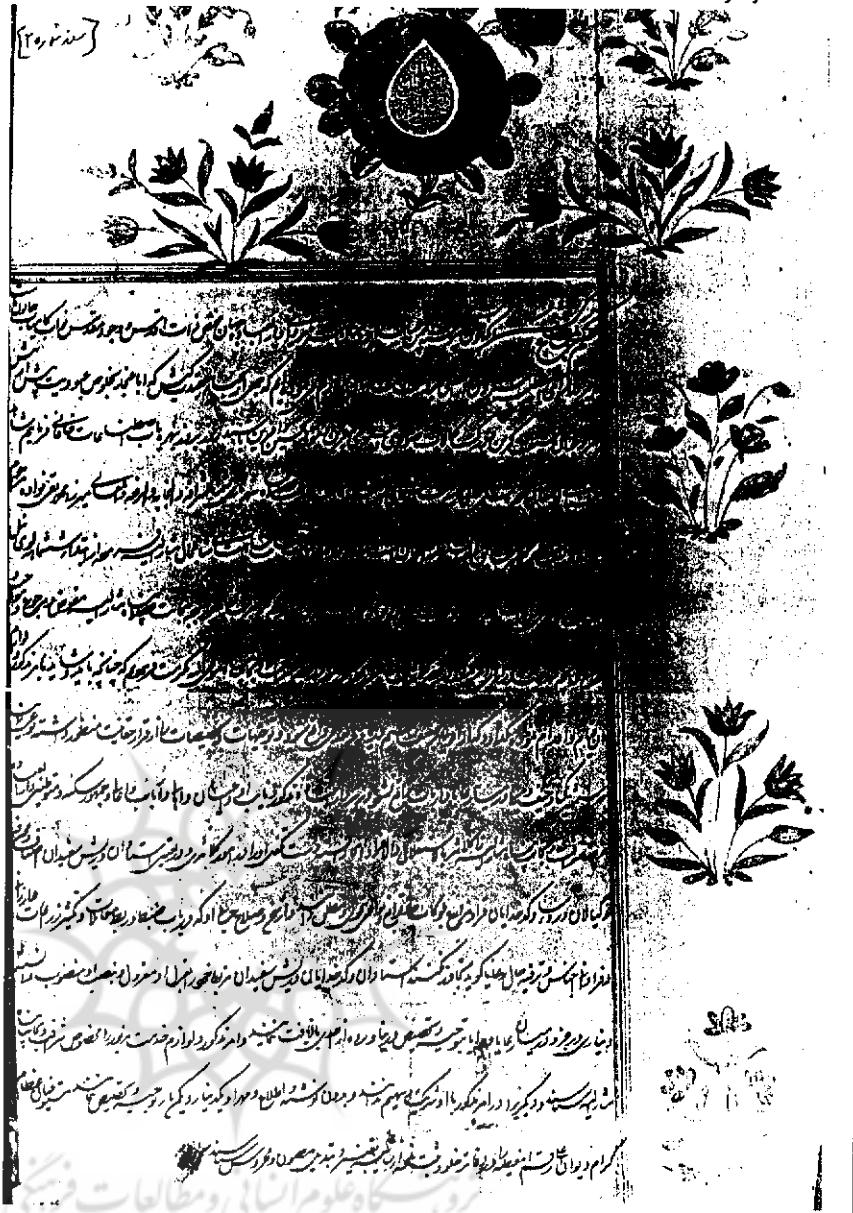
موقوفات:

- ۱ - وقفتname باغ حلوa معروف به باغ درویش در اصفهان و شرح مصارف وقف. / شماره کارت: ۱/ تاریخ: ۹۳۲ هـ. ق. / آلبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۰۱
- ۲ - وقفتname شاه سلطان حسین صفوی در وقف قوهوهخانه و دکائین واقع در پشت چهل ستون دارالسلطنه اصفهان با تولیت پادشاه و بعد از او هرگز که پادشاه وقت باشد. / شماره کارت: ۲/ تاریخ: ۱۱۱۸ هـ. ق. / آلبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۰۱
- ۳ - دو وقفتname در یک طومار از حاجی نظرآقا اولی مربوط به سال ۱۱۲۶ هـ. ق و دو می مربوط به هـ. ق بوده هر دو وقفتname مربوط به املاک ناصردہ در اصفهان و حدود آن می باشد. (وقفتname دوم رونویسی از وقفتname اصلی است که اصل آن در اختیار آرشو ملی نمی باشد). / شماره کارت: ۳/ تاریخ: ۱۱۱۹ هـ. ق و آلبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۲۶ هـ. ق. / آلبوم: ۱/ شماره کارت: ۳/ تاریخ: ۱۱۱۹ هـ. ق و آلبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۰۲
- ۴ - فرمان شاه عباس ثانی در مورد تولیت مدرسه منصوریه شیراز به میرزا نظام الدین احمد و انجام امور عمرانی. / شماره کارت: ۴/ تاریخ: ۱۰۶۶ هـ. ق. / آلبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۰۳
- ۵ - فرمان شاه سلطان حسین در مورد واگناری

بدرالدین المتطلب.

- ۸ - لقد انهى مضمانيه الى حرره مع معين الدين محمد.
- ۹ - قد تحقق وقوع المبایعه المسفووه والاجارة و الصلحیه كما هو المسطوره منها على حضرت المعظم الملکر المشارالی بعض القابه وكالة عن موکله المشارالیه عندي حرمه الاقل لی محمد زمان حسن الرضوی.
- ۱۰ - من الشاهدين على ذلك حرره الداعي محمدالموسوي.
- ۱۱ - قد تتحقق مضمون هذه المجلة الصحيحه الشرعیه لدى الاول، ابن حسن الرضوی [ریزش سند].
- ۱۲ - من الشاهدين على ذلك العبد الاقل

- تولیت مدرسه منصورية شیراز به میرزا سیدعلی خان و
خارج نمودن آن از حیطه اختیار میرزا مقصوم خان (که
برخلاف شرع این مقام را غصب کرده است). /شماره
کارت: ۵/ تاریخ: ۱۱۱۲ ه. ق، /آبوم: ۱/ شماره
تنظیم: ۱۱۰۲
- ۶ - فرمان شاه سلطان حسین صفوی در مورد
چند باب دکاکین در موقوفات مدرسه منصورية شیراز
/شماره کارت: ۶/ تاریخ: ۱۱۱۹ ه. ق، /آبوم: ۱/
شماره تنظیم: ۱۱۰۲
- ۷ - فرمان شاه سلطان حسین صفوی جهت
استرداد موقوفات مدرسه منصورية شیراز از میرزا
مقصوم بر اساس گفته و کیل اولاد میرزا سیدعلی خان
و تحالف او در اموال وقف. /شماره کارت: ۷/ تاریخ:
۱۱۹۹ ه. ق، /آبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۰۲
- ۸ - فرمان شاه سلطان حسین در مورد تولیت میرزا
مجدالدین محمد بر مدرسه منصورية شیراز. /شماره
کارت: ۸/ تاریخ: ۱۱۲۳ ه. ق، /آبوم: ۱/ شماره
تنظیم: ۱۱۰۳
- ۹ - بقیه نهادن بر امامزادگان گلپایگان و وقف
موقوفات بر آنها توسط امام قلیخان شیرازی و ذکر کلیه
موقوفات و متولی آنها. /شماره کارت: ۹/ تاریخ:
۱۱۳۰ ه. ق، /آبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۰۳
- ۱۰ - فرمان در مورد واگناری یک سهم از جمله
سهام موقوفات امامزادگان گلپایگان. /شماره کارت:
۱۰/ تاریخ: ۱۱۴۳ ه. ق، /آبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۰۳
- ۱۱ - طومار و قفتame یک درب تیمچه واقع در
مشهدمقنس که متصل به مدرسه پایین پای مبارک
است بر طلاق و دانشجویان علوم دینی و تئیین متولی
جهت آن موقوفه. /شماره کارت: ۱۱، تاریخ: ۱۰۷۶ ه.
ق، /آبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۰۴
- ۱۲ - وقف بازاری در مشهد مقنس توسط میرزا
اسعدالدین محمد وزیر دارالسلطنه هرات. /شماره
کارت: ۱۲، تاریخ: ۱۰۷۸ ه. ق، /آبوم: ۱/ شماره
تنظیم: ۱۱۰۴
- ۱۳ - فرمان پرداخت مال الله و خمس آل محمدبو
نذر حضرات ائمه معصومین خصوصاً (نذر حضرت
ابوالحسن علی بن موسی الرضا از اسب و شتر و گاو و
گوسفند و طلا و نقره و کتیز و غلام به میرشرف ولد
میرزا محمد باقر حسینی سبزواری خادم آستان مبارک.
مالکیت و زمین ۱۲۰۰ شماره کارت: ۱۳، تاریخ:
۱۰۱۹ ه. ق، /آبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۰۴
- ۱۴ - فروش یک نصف شایع از جمله یک جبه
مفروزه از جمله هفتاد و دو جبه از قریه مشهور «با
استواری» در اصفهان. /شماره کارت: ۱۴، تاریخ:
۱۰۱۵ ه. ق، /آبوم: ۱/ شماره تنظیم: ۱۱۰۴
- ۱۵ - فرمان در مورد ملک فیض آباد اصفهان و
مخارج لایروبی قوتوں و دخل و تصرف در امور ملکی
به میرزا رفیع الدین محمد کلاتر دارالسلطنه اصفهان.
/شماره کارت: ۱۵، تاریخ: ۱۱۲۳ ه. ق، /آبوم:
۱۱ شماره تنظیم: ۱۲۰۰۱

۳۵ - فروش همگی و تمامی یک ربع املاک از کل هشتاد و چهار حبه مزرعه دیزجان از توابع سمیرم. شماره کارت: ۳۵، تاریخ: ۱۱۲۸ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۲

۳۶ - فروش همگی یک ربع آب املاک از کل هشتاد و چهار حبه مزرعه دیزجان. شماره کارت: ۳۶، تاریخ: ۱۱۲۸ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۲

۳۷ - عربیه شاکیان در مورد مزارع قصر کرم و سومر واقع در بلوک فاسدار فارس. شماره کارت: ۳۷، تاریخ: ۱۱۲۲ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۲

۳۸ - سند فروش مزرعه واقع در سمیرم از طرف «بانوجهان» به محمد قاسم بیگ فرزند نامدارخان. شماره کارت: ۳۸، تاریخ: ۱۱۴۴ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۲

۳۹ - فرمان شاه عباس اول در مورد شیخ شهباز ولد شیخ حیدر در قصبه اقیید. شماره کارت: ۳۹، تاریخ: ۱۰۰ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۲

۴۰ - قبله فروش «جوین نشتبی» به شهریانو خانم به مبلغ دوست و هشت تومان و پنج هزار و هفتصد و چهارده دینار. شماره کارت: ۴۰، تاریخ: ۹۸۹ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۳

۴۱ - در باب مراجعته ملکی حاج میرزا عبدالکریم خان و ملاعلی رضا و تعیین حدود اراضی ملکی. شماره کارت: ۴۱، تاریخ: ۱۰۳۳ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۳

۴۲ - طومار قبله فروش همگی و تمامی املاک واقع در قرب میدان مشهد مقدس به میرزا اسعدالدین محمد وزیر دارالسلطنه کامل (فهرست تمامی املاک و رقبات به طور جاذگانه با مشخصات کامل و تمام در قبله ذکر شده است). شماره کارت: ۴۲، تاریخ: ۱۰۶۸ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۴

۴۳ - فروش بازارچه سر چهارسوق میدان مشهد مقدس در عقب بازار خیاطان به محمد نام که عنوان او در سند «دستورالوزراء و وزیر دارالسلطنه هرات» ذکر شده است. در پشت سند شهادت شهود معامله ذکر شده است. این سند در حقیقت دو سند مربوط به یک ملک می باشد که سند اول به دوم چسبانیه شده و در حقیقت اجازه نامه همان ملک است. شماره کارت: ۴۳، تاریخ: ۱۰۷۹ ه. ق و ۱۱۰۸ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۴

۴۴ - قبله فروش یک صد و سی و هفت سهم از جمله بیوتات معینه و معلومه در مشهد مقدس. شماره کارت: ۴۴، تاریخ: ۱۰۸۸ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۴

۴۵ - فرمان شاه عباس ثانی به بهادر بیگ در مورد سیورغال قریه «حریس [هربیس]» از محل خانمروд تبریز. این سند به مهر شاه عباس ثانی با سجع بنده شاه ولایت عباس ثانی ممهور است. کلمات طبیه و نام شاه طهماسب در بالای فرمان ذکر شده است. شماره کارت: ۴۵، تاریخ: ۱۰۶۶ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره

کارت: ۲۵، تاریخ: ۱۱۱۰ ه. ق، آلبوم: ۱، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۵

۴۶ - فرمان شاه سلطان صفوی جهت سیورغال میرزا محمد ولدمیرزا سیدعلی خان. شماره کارت: ۲۶، تاریخ: ۱۱۲۲ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۵

۴۷ - فرمان شاه سلطان حسین صفوی جهت خارج نمودن املاک سیدعلی خان از بد و کیل او میرفخر که آنها را تصالح نموده است. شماره کارت: ۴۷، تاریخ: ۱۱۱۸ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۵

۴۸ - فروش دو حبه از کل هشتاد و چهار حبه مزرعه «دیرخان» از توابع سمیرم. شماره کارت: ۴۸، تاریخ: ۱۱۲۰ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۵

۴۹ - فروش همگی و تمامی دو جو املاک از مزرعه آب شیخ ابراهیم از توابع اسفر سمیرم. شماره کارت: ۴۹، تاریخ: ۱۱۲۱ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره

تنظیم: ۱۲۰۰۵

۵۰ - فروش یک حبه از جمله هشتاد و چهار حبه قریه «دیرخان دردشت» از اعمال سمیرم. شماره کارت: ۵۰، تاریخ: ۱۱۱۸ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره

تنظیم: ۱۲۰۰۵

- ۶۹ - لزوم اعمال توجه و اعزاز و احترام نسبت به ملامatrice ارادلاتی. شماره کارت: ۶۹، تاریخ: ۱۱۰۹ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۴
- ۷۰ - فرمان شاه سلطان حسین صفوی در مورد عدم مراجحت نسبت به مولانا مصاحب ولد مولانا نظامالدین نائینی. شماره کارت: ۷۰، تاریخ: ۱۱۱۷ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۴
- ۷۱ - سواد فرمانی که شاه طهماسب ثانی بعد از کشتن فتحعلی خان قاجار صادر کرده است. شماره کارت: ۷۱، تاریخ: ۱۱۳۹ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۵
- ۷۲ - طومار واگذاری قسمتی از اراضی اصفهان، اراک و فیروزآباد به فردی به صورت اقطاع. تاریخ ۹۰۲ ه. ق.
- ۷۳ - وقف املاک و مستغلات مصادره شده عدایی از اهالی تبریز و توابع توسط حاکم انتصابی از جانب پادشاه عثمانی (وقفنامه). تاریخ: ۹۹۸ ه. ق.
- ۷۴ - وقفنامه خسروآباد، حومه دارالملک شیراز برای احمدبن موسی الکاظم (شاھجراغ). تاریخ: ۱۰۱۴ ه. ق.
- ۷۵ - فرمان شاه سلطان حسین مبنی بر وقف یکی از بقاع متبرکه جزء موقوفات حضرت امام رضا علیہ السلام، تاریخ: ۱۰۱۹ ه. ق.
- ۷۶ - فرمان شاه عباس دوم دایر بر اعطای تیول به میرمحمدقاسم بن مراد خلیفه کلیبری و اختصاص مبلغی از وجهه حاصل از کلیبر (اهر، مشکین شهر) در وجه وی. تاریخ: ۱۰۶۷ ه. ق.
- ۷۷ - قبایل فروش املاک متعلق به مولانا محمدجان تربتی به وزیر دارالسلطنه هرات. تاریخ: ۱۰۶۸ ه. ق.
- ۷۸ - وقفنامه خانات توسط سعدین محمدوزیر هراتی در مشهد و نحوه تولیت آن. تاریخ: ۱۰۷۸ ه. ق.
- ۷۹ - فرمان شاه سلطان حسین مبنی بر تولیت میرزا سیدعلی خان و کلای او نسبت به موقوفات مدرسه منصوریه شیراز. تاریخ: ۱۱۱۱ ه. ق.
- ۸۰ - فرمان شاه سلطان حسین صفوی بر برقراری مستمری جهت ده نفر از سادات. تاریخ: ۱۱۱۵ ه. ق.
- ۸۱ - فرمان شاه سلطان حسین مبنی بر انتساب میرزا محمدنقی کلانتر یزد به وزارت تفتیجیان خاصه و رئوس وظایف نامبرده در این مقام. تاریخ: ۱۱۳۰ ه. ق.
- ۸۲ - فرمان شاه سلطان حسین درخصوص برقراری سیور غلالات برای سیدعلی خان و موقوفات مدرسه منصوبیه شیراز و بقمه دشتک جهت فرزندش میرزا مجدد الدین محمد. تاریخ: ۱۱۳۳ ه. ق.
- ۸۳ - صورت دخل و خرج فارس و کهگیلویه. تاریخ: ۱۱۳۶ ه. ق.
- ۵۷ - واگذاری امیر خلافت محل و جماعت به بابل خلیفه ولد خلیفه محمدقاسم کلیبری. شماره کارت: ۵۷، تاریخ: ۱۰۹۹ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۱
- ۵۸ - فرمان شاه سلیمان مبنی بر انتساب تحقیلی ولقتبر به منصب تفتیجی همیشه کشیک. شماره کارت: ۵۸، تاریخ: ۱۰۹۶ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۱
- ۵۹ - فرمان کلانتری دارالسلطنه اصفهان و نواحی و توابع به میرزا محمد رفیع حائری ولنميرزا صدرالدین محمد مستوفی الممالک. شماره کارت: ۵۹، تاریخ: ۱۱۱۸ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۱
- ۶۰ - فرمان شاه سلطان حسین مبنی بر انتساب میرزا محمدنقی نواده میرزا ابوالمعالی کلانتر ساقی دارالسلطنه اصفهان به سمت کلانتری دارالعباد یزد و بلوکات تابع. شماره کارت: ۶۰، تاریخ: ۱۱۲۴ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۱
- ۶۱ - فرمان شاه سلطان حسین مبنی بر نیابت وزارت دارالعباد یزد به میرزا محمدنقی کلانتر. شماره کارت: ۶۱، تاریخ: ۱۱۲۵ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۱
- ۶۲ - فرمان شاه سلطان حسین به میرزا محمدنقی کلانتر دارالعباد یزد و انتساب نامبرده به وزارت تفتیجیان سرکار خاصه. شماره کارت: ۶۲، تاریخ: ۱۱۲۵ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۱
- ۶۳ - فرمان واگذاری نیابت وزارت فارس به میرزا محمدنقی وزیر تفتیجیان. شماره کارت: ۶۳، تاریخ: ۱۱۳۱ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۱
- ۶۴ - فرمان شاهزادن رضاقلی میرزا در مورد ظهور یاغیگری مهدی خان افسار و انتساب رستم خان پهارلو. شماره کارت: ۶۴، تاریخ: ۱۱۶۲ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۱
- ۶۵ - فرمان شاه سلطان حسین مبنی بر انتساب میرزا هدایت الله جابری به وزارت شیروان و تأکید در آبادانی محل حکومت و رعایت حال رعایا. شماره کارت: ۶۵، تاریخ: ۱۰۹۷ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۲
- ۶۶ - فرمان در مورد وصول مالیات از رعایا و جلوگیری از مداخله ارستانی ها به طیفه برازوندی. شماره کارت: ۶۶، تاریخ: ۱۱۴۳ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۲
- ۶۷ - تعین حقوق سالیانه جهت رفیع الدین محمد جابری کلانتر دارالسلطنه اصفهان. شماره کارت: ۶۷، تاریخ: ۱۱۲۱ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۲
- ۶۸ - فرمان شاه سلطان حسین مبنی بر حقوق فارس و سایر امور مملکتی. تاریخ: ۱۱۳۰ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۲
- ۶۹ - واگذاری منصب شیخ‌الاسلامی به مولانا مصطفی ولد مولانا یعقوب. این سند ممهور به مهر ابوصالح محمدحسن رضوی در ذیل ستد است. شماره کارت: ۶۹، تاریخ: ۱۱۴۶ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۲
- ۷۰ - انتصابات، امور حقوقی و سایر امور مملکتی. تاریخ: ۱۱۳۰ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۲
- ۷۱ - واگذاری منصب شیخ‌الاسلامی به مولانا مصطفی ولد مولانا یعقوب. این سند ممهور به مهر ابوصالح محمدحسن رضوی در ذیل ستد است. شماره کارت: ۷۱، تاریخ: ۱۱۴۷ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۳
- ۷۲ - فرمان خلافت محمدقاسم خلیفه ولدمراد خلیفه کلیبری از توابع مشکین (دوره شاه عباس دوم) شماره کارت: ۷۲، تاریخ: ۱۰۶۲ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۳
- ۷۳ - موضع مالکیت قراء و مزارعی در آذربایجان در ارتباط با خلیفه اسکندر خلیفه محمدقاسم حاکم قرچه‌داغ و بیگلریگی آذربایجان. شماره کارت: ۷۳، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۴
- ۷۴ - مالکیت دو دانگ از جمله شش دانگ قریه تشکل، سیدکنده، نورالوند و قراگوز و بعضی مناطق دیگر در ارتباط با حاجی حسن خان، محمد‌هاشم خان والی گرجستان، بیگلریگی آذربایجان و حاکم قرچه‌داغ. شماره کارت: ۷۴، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۴
- ۷۵ - استشهاد در مورد ادعای ملکی ابوالقاسم خلیفه (آذربایجان). شماره کارت: ۷۵، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۴
- ۷۶ - فروش نه سهم از قریه «بورک» واقع در بلوك «دلبوی» امل از بلاد مازندران از طرف خانواده حکیم نظاما به محمدزنان ولد نوروز و محمدصالح و شهریار «نمارستاقی». سند ممهور به مهر بیضی شکل با سمع «عبدالراجح جعفرالموسوی» است. شماره کارت: ۷۶، تاریخ: ۱۰۸۷ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۵
- ۷۷ - قبایل فروش ملک و قنات از طرف میرزا نصیر عبدالوهابی. شماره کارت: ۷۷، تاریخ: ۱۱۳۰ ه. ق، آلبوم: ۲، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۶
- ۷۸ - قرار دادن شوط شرعی در مورد تغییر و تبدیل املاک. شماره کارت: ۷۸، تاریخ: ۱۱۳۵ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۶
- ۷۹ - فروش ملک به مبلغ دو تoman و هفت هزار دینار، شماره کارت: ۷۹، تاریخ: ۱۱۴۶ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۶
- ۸۰ - مصالحه: این سند قسمتی از یک مصالحه‌نامه است و به مهر چند نفر از شهود ممهور شده است. شماره کارت: ۸۰، تاریخ: ۱۱۴۸ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۶
- ۸۱ - اجاره‌ی یک قطعه زمین به مبلغ سه هزار دینار توسط عبدالعزیز فرزند حاجی یونس از ملامحمدخان. شماره کارت: ۸۱، تاریخ: ۹۱۸ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۲۰۰۶
- ۸۲ - انتصابات، امور حقوقی و سایر امور مملکتی. تاریخ: ۱۱۳۰ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۴
- ۸۳ - واگذاری منصب شیخ‌الاسلامی به مولانا مصطفی ولد مولانا یعقوب. این سند ممهور به مهر ابوصالح محمدحسن رضوی در ذیل ستد است. شماره کارت: ۸۳، تاریخ: ۱۱۴۷ ه. ق، آلبوم: ۳، شماره تنظیم: ۱۳۰۰۴